# Utbildningsinspektion i Strandskolan, grundskola F–5

## Innehåll

Inledning ..... 1
Underlag ..... 1
Beskrivning av skolan ..... 2
Sammanfattande bedömning ..... 2
Bedömning av utbildningsresultaten ..... 3
Bedömning av verksamheten ..... 4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen ..... 6

## Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Strandskolan och besökt skolan den 20 och 21 september 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och övriga skolförfattningar. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets hemsida www.skolverket.se/inspektion.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

## Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument från kommunen och Strandskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Strandskolan intervjuades rektorn, elever, lärare och övrig personal samt representanter för föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser och besökte förskoleklass och fritidshem. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

## Beskrivning av skolan

| Strandskolan | Antal barn/elever |
|---|---|
| Skolbarnsomsorg | 100 |
| Förskoleklass | 23 |
| Grundskola | 135 |
| Särskola | 3 |

Strandskolan har elever i förskoleklassen och årskurserna 1–5. I anslutning till skolan finns fritidshem.

Verksamheten är organiserad i åldershomogena grupper med undantag av en åldersheterogen grupp som består av elever som är inskrivna i särskolan. Skolans elever och personal arbetar i ett gemensamt arbetslag.

Strandskolan har få elever med annat modersmål än svenska.

Skolan ligger vid Bottensjöns långgrunda strand och består av ett paviljong system där varje årskurs har en egen paviljong med två klassrum. De är placerade växelvis i två rader, vilket skapar en hemtrevlig miljö och möjliggör sjöutsikt från samtliga hus. Förskoleklassen och årskurs 4 har fritidshem integrerade i sina hus.

Rektorsexpedition, personalrum med arbetsrum samt ett skolbibliotek inryms i ett och samma hus, vilket är centralt beläget i paviljongsystemet.

Gymnastiksal och en nyrenoverad matsal finns inom gångavstånd. Strandskolans skolgård är försedd med nya EU godkända lekredskap och designad av trädgårdsarkitekt.

## Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid skolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplanen och övriga skolförfattningar

Som helhet erbjuder skolan utbildning av god kvalitet. Eleverna uppnår goda resultat i svenska, engelska och matematik och klarar den fortsatta skolgången på ett bra sätt, enligt lärarna. Det finns fungerande rutiner för att identifiera, utreda, åtgärda och följa upp olika behov av stöd. Lärarna har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Rektorn är väl förtrogen i den dagliga verksamheten och har stort förtroende bland såväl personal och elever som föräldrar. Resurserna i form av personal och materiella förhållanden är goda. Sjö och skog inom skolans område tillsammans med ”Rörelseslingan”, en hinderbana, ger mycket goda förutsättningar för att motivera eleverna till fysiska aktiviteter på rasterna.

Detta är den övergripande bedömningen. Enligt inspektörerna finns det trots de goda förhållandena också utrymme för förbättringar inom följande områden:

- Skolan bör följa upp och utvärdera elevernas kunskapsutveckling i fler ämnen än svenska, engelska och matematik samt analysera skillnaden mellan pojkars och flickors resultat.

- Arbetet med kvalitetsredovisningen bör utvecklas så att den blir ett reellt verktyg för skolans utveckling.
- Elevernas möjligheter till inflytande över och ansvar för det egna lärandet liksom i verksamheten i stort bör utvecklas.
- Skolan bör utveckla samarbetsformer mellan förskoleklassen, skolan och fritidshemmen för att stödja varje elevs utveckling och lärande.
- Skolan bör säkerställa att organiseringen av undervisningen i hem- och konsumentkunskap ger eleverna möjlighet att uppnå de nationella målen i slutet av årskurs 5.
- Skolans plan mot kränkande behandling bör omfatta alla former av kränkande behandling samt tydliggöra föräldrars rätt till information om kränkande behandling i ett tidigt skede

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Skolans arbete mot kränkande behandling ska tillgodose föräldrars rätt till information i ett tidigt skede om sina barns skolgång (1 kap. 2 § skollagen, och 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet 2.4 och 2.8).
- Eleverna erbjuds inte ämnet elevens val (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).)

## Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, respektive för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Såvitt inspektörerna kunnat bedöma får eleverna i förskoleklassen förutsättningar att utvecklas i den riktning som målen för skolformen anger.

Lärarna i årskurserna 1–5 följer i allmänhet upp elevernas kunskapsutveckling i svenska, matematik och engelska. Kartläggning och analys av elevernas läsutveckling har påbörjats av specialpedagoger. Dock finns inte någon uppföljning eller dokumentation av elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen därför bör skolan utveckla ett system för att följa upp elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Skolan har inte påbörjat något arbete där lärarna beskriver konkreta mål eller elevernas lärande i relation till dessa och därmed är elevernas möjligheter till inflytande över och ansvar för verksamheten i stort begränsat. Dock uppger några klasslärare, i intervju, att de för anteckningar kring elevernas kunskapsutveckling som de delger eleverna och föräldrarna vid utvecklingssamtalen.

Resultaten från de nationella ämnesproven för årskurs 5 år 2004 och 2005 visar att de flesta eleverna i Strandskolan uppnår målen. Det är några procent som inte har nått målen i svenska och matematik och några fler procent i engelska. Det är enbart pojkar som inte når de nationella målen i ämnesproven. Skolan har inte analyserat skillnaden mellan pojkars och flickors resultat. För de elever som inte når målen gör skolan åtgärdsprogram.

Under innevarande läsår har skolan påbörjat arbetet med att varje elev skall ha en individuell utvecklingsplan.

Stämningen i Strandskolan beskrivs genomgående som mycket god och av intervjuerna framgår att de allra flesta upplever att skolan är trygg. Det förekommer sällan mobbning, enligt elever och personal och inspektörerna uppfattar att eleverna utvecklar normer och värden så som läroplanen anger

Elevernas trygghet är en viktig del av skolans arbete och det finns ett faddersystem där äldre elever tar hand om de yngre. För att stärka elevernas självkänsla arbetar skolan med drama, ”Lions Quest”, social träning, ”EQ”, empatiövningar och klassrumsmassage. I höst skall personal, föräldrar och elever utbildas i ”Friends” och därefter avser skolan att börja utbilda elever till kamratstödjare, det vill säga elever som väljs ut för att hjälpa och stötta sina kamrater.

Skolans handlingsplan mot alla former av kränkande behandling tar enbart upp mobbning och har en handlingsplan där mobbningsteamet, som är känt, verkar enligt vad skolan kallar, Farstamodellen. Vid diskussioner med föräldrar, personal och rektorn framkommer att skolan inte tillgodoser läroplanens krav på att alla berörda föräldrar skyndsamt skall informeras när kränkningar uppstår. Ett handlingsprogram mot alla former av kränkande behandling skall också beskriva det förebyggande och åtgärdande arbete skolan gör samt hur uppföljning och utvärdering av programmet skall ske.

### Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att Strandskolan når goda resultat då det gäller elevernas kunskaper i ämnena svenska, matematik och engelska. Skolan bör uppmärksamma skillnaden mellan pojkars och flickors resultat och utveckla former för att säkra likvärdigheten i utbildningen. Skolan bör arbeta med att utveckla ett handlingsprogram mot alla former av kränkande behandling. Skolan skall också se över rutinerna i samband med mobbning så att berörda föräldrar skyndsamt informeras när kränkningar uppstår.

## Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i läroplanen, Lpo 94, och i andra författningar för grundskolan.

### Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt Strandskolans vision är målet att eleverna skall minnas sin tid i skolan som en positiv och lärorik tid. Det finns klassråd och elevråd där ärendena som behandlas i huvudsak har karaktären av frågor som rör kost och den yttre miljön.

I skolans kvalitetsredovisning finns resultat, från en central elevenkät redovisad, som visar att eleverna har satt låga värden vid frågan om ”inflytande och påverkan”. För att åtgärda detta har skolan satt som mål att utveckla inflytandet men vid inspektionstillfället har detta arbete inte kommit igång. Inspektörerna be-

dömer att eleverna bör få ett större inflytande över sitt eget lärande och över undervisningen.

### Organisation och arbetssätt i undervisningen

Eleverna är organiserade i åldershomogena klasser där klasserna oftast arbetar var för sig. I klasserna ges eleverna liten möjlighet att påverka planering eller arbetssätt. Det ges få tillfällen där eleverna kan välja att arbeta med sådant som de själva vill fördjupa sig i eller sådant de behöver förbättra. Skolan bör arbeta med att förtydliga målen för utbildningen och utveckla elevernas möjligheter till inflytande över och ansvar för verksamheten i stort. Det arbetssätt inspektörerna mest kommer i kontakt med är att eleverna arbetar utifrån ett och samma läromedel med övningsbok och att eleverna väntar in varandra. Eleverna uppger att de ibland kan välja men då av sådant de inte hunnit göra klart. Eleverna har under dagen möjlighet att arbeta i grupper inom klassens ram och samverkan mellan klasserna sker i liten utsträckning. Den samverkan som finns mellan förskoleklass, årskurs 1 samt fritidshemmen och skolan kan också utvecklas enligt lärarna. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla samarbetsformer mellan förskoleklassen, skolan och fritidshemmen för att stödja varje elevs utveckling och lärande.

### Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Strandskolan har en utarbetad arbetsplan för elever i behov av särskilt stöd. Från förskoleklassen och uppåt diagnostiseras samtliga elevers tal- och läsutveckling regelbundet. I matematik använder några av klasslärarna Skolverkets diagnosmaterial för åren före årskurs 6. De elever som behöver få mer stöd än vad som kan ges inom klassens ram får hjälp av speciallärare eller specialpedagog. Specialpedagogen arbetar till största delen med stöd i respektive klass medan speciallärarna i huvudsak har undervisning med ett fåtal elever åt gången, i ett specialinrett klassrum. Vid intervju med föräldrar talar de om att de inte, till en början, informerades om att deras barn var med i stödundervisning och en del av de elever som får stödundervisning i smågrupper talar också om att de var ovetande om uttagningen. Inspektörerna bedömer att föräldrar och elever på ett tydligare sätt bör informeras om elevens skolsituation och kunskapsutveckling.

### Utvärdering av lärandet

Regelbundna utvecklingssamtal genomförs. Inför samtalet får eleverna frågeställningar med sig hem för att ha som underlag. Elevernas kunskapsutveckling i svenska, engelska och matematik följs upp genom prov och tester. Nationella prov genomförs i årskurs 5 och för de elever som inte når målen upprättas åtgärdsprogram. Klasslärarna i årskurs 5 har överlämnandekonferens inför höstterminen med lärarna till blivande årskurs 6 i Karl Johansskolan, kommunens grundskola för årskurserna 6–9.

### Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Skolan har en verksamhetsplan för 2005. Planen beskriver de övergripande utvecklingsområde skolan kommer att arbeta med under läsåret. Kvalitetsredovisningen för 2004 innehåller fakta och analyser av barn- och utbildningsnämndens fyra prioriterade mål samt enhetens prioriterade mål. Inom de olika områdena redovisas vissa resultat och bedömningar av måluppfyllelsen. Inom en del

områden saknas egentliga målformuleringar, vilket gör att kopplingen mellan mål, resultat och måluppfyllelse blir otydlig. Därmed ger redovisningen en begränsad bild av hur väl skolan lyckas inom områdena. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen bör utvecklas och vara ett reellt verktyg för utvecklingen i skolan.

### Skolledning och intern kommunikation

Inspektörerna bedömer att Strandskolans rektor är väl förtrogen med verksamheten och har personalens, elevernas och föräldrarnas förtroende. Rektorn leder det pedagogiska utvecklingsarbetet och kvalitetsarbetet på ett övergripande plan. Rektorns ledning av det pedagogiska arbetet består bland annat i att regelbundet leda och delta i konferenser. Personalen uppger att de har tillgång till sin rektor när de behöver och rektorn finns i skolan så gott som dagligen och har bland annat schemalagd undervisning några timmar i veckan. Som helhet bedömer inspektörerna att ledningen av skolan fungerar väl.

### Sammanfattning

Skolan har en välfungerande ledning. Eleverna bör få ta ansvar för sitt lärande och få inflytande i verksamheten i stort allt efter elevernas mognad och ålder. Kvalitetsredovisning bör utvecklas så att det blir ett faktiskt instrument för skolans förbättringsarbete.

## Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som grundskolan skall erbjuda, information om utbildning; personal samt läromedel, pedagogiska materiel och utrustning. Bestämmelser finns i skollagen

### Tillgång till en likvärdig utbildning

Enligt grundskoleförordningen skall eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen inom ramen för elevens val och undervisningen skall syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Eleverna uppfattar inte att de har möjlighet att fördjupa sig inom ämnena efter eget val. Skolan har, så som elevens val, valt att schemalägga ”Rörelse” lika många timmar utifrån timplanen som ämnet elevens val. I skolans timplan finns inte ämnet hem- och konsumentkunskap. Det finns därför anledning för skolan att försäkra sig om att eleverna inte får svårigheter med att nå målen för årskurs 5 i ämnet hem- och konsumentkunskap.

### Personalresurser

Skolan har innevarande läsår 14 lärare med ansvar för undervisning. De har adekvat utbildning och ämnesfördjupning i de ämnen eller klasser de undervisar i. Personalen som arbetar i skolbarnsomsorgen deltar även i skolverksamheten för de yngre åldrarna. Förskoleklassen har 1,5 förskollärartjänster. Inspektörerna bedömer att lärarnas kompetens är mycket god.

Lärartätheten är hög (9,7 lärare per 100 elever enligt skolans uppgift). Genomsnittet i riket var ca 8 lärare per 100 elever 2004. Klasserna är mestadels små, mellan 12 och 23 elever. Runt eleverna finns det gott om vuxna utöver den

ordinarie personalen.

### Kompetensutveckling

Inspektörerna har haft svårigheter att få en klar uppfattning om vilka resurser som avsätts för kompetensutveckling, vilka prioriteringar som görs och hur den genomförs totalt sett. Det finns ingen samlad redogörelse för satsningarna. Rektorn har medarbetarsamtal och varje anställd har en kompetensutvecklingsplan. Alla parter uppger att resurserna är alltför begränsade och att mycket av den önskade kompetensutvecklingen därför förblir en önskan. Rektorn disponerar tiden vid studiedagar för vissa insatser och bekostar mer omfattande kompetensutveckling. Inspektörerna bedömer att skolans planering för kompetensutveckling saknar långsiktighet och kan förbättras.

### Materiella resurser

Inspektörernas bedömning är att eleverna har tillgång till böcker, skrivmateriel och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning och för att nå de nationella målen. Datorutrustning finns och används i undervisningen. Eleverna har också tillgång till ett skolbibliotek.

Enligt kvalitetsredovisningen finns behov av ökat underhåll av byggnaderna både in- och utvändigt. Inspektörerna bedömer i övrigt att skolans lokaler är ändamålsenliga och i vissa delar av mycket god kvalitet. Utemiljön är av mycket god kvalitet och ger eleverna motivation för både fysiska aktiviteter och trädgårdsskötsel. Det finns förutom tidigare nämnda tillgångar, en skolträdgård och ett litet hönshus. Skolgården är också något som eleverna ofta lyfter fram som mycket positiv.

### Sammanfattning

Verksamheten i Strandskolan har goda förutsättningar att ge eleverna en utbildning enligt de nationella målen. Skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. De materiella förutsättningarna är i allmänhet goda och skolmiljön mycket god. Inspektörerna bedömer att skolan i stort sett tillgodoser elevernas rätt till undervisning dock erbjuds eleverna inte ämnet elevens val.

| Datum | Ort |
|---|---|
| 2006-03-08 | Göteborg |

Marie Karlsson

Leif Aljered